

firmere den Kalktreuthse Stiftelse, til Sorø Akademie, saaledes at det bestemtes, at disse Godser med Sorø Akademies øvrige Godser skulde betragtes som en Enhed, og Sorø Akademie skulde indestaae for, at de bestemte Forpligtelser bleve opfyldte, men iøvrigt skulle de af afdøde Donator til Bedste for Bønderne givne Bestemmelser vedblivende vare gjældende. Disse Bestemmelser angaae deels Indfæstningen, deels Landgilden; der er iøvrigt ogsaa nogle mindre væsentlige Bestemmelser med Hensyn til nogle Udviisninger; Bønderne paa disse Godser skulde have, men hovedsagelig er der fastsat en uforanderlig Indfæstning, som ikke maa overstige 10 Rbd. for en Gaard, og en Estergivelse af Landgilden hvert syvende Aar. Nu indtræder denne Estergivelse ogsaa hvert syvende Aar, men da Tiende og Hoveripenge ere slaaede sammen med Landgilden til een Afgift, indtræder der i Virkeligheden hvert syvende Aar kun en Estergivelse af $\frac{1}{13}$ af den samlede Afgift, som Bønderne skulde præstere. Til disse Bestemmelser har der naturligtviis i Praxis knyttet sig særegne Forhold paa dette Gods, navnlig med Hensyn til Fasteaffaaelser; det vil jo nemlig let erkjendes, at medens Academiets ikke kan tage mere end 10 Rbd. i Indfæstning, er der paa den anden Side derved Leilighed for Fæsterne til at tage temmelig meget for Fæstets Afstaaelse. Nu troer jeg for det første, at § 2 af det foreliggende Lovudkast ikke ene vil være tilstrækkelig til, at Burderingen for det Kalktreuthse Bøndergods kan blive saaledes, at Fæsterne dermed kunne være tjente. Jeg troer nemlig ikke, at Udtrykkene i § 2: „derefter fastfattes, hvad der efter Hensyn til Stedets hele Bessaffenhed og Fordebogsafgiftens Størrelse“ osv. rigtigheden kunde forstaaes saaledes, at man derunder ogsaa indbefatter Hensynet til en saadan fundatmæssig Bestemmelse; noget Saadant troer jeg ikke ved en rigtig Fortolkning kan lægges i Ordene eller har været meent med „Stedets hele Bessaffenhed“ (No). Ja, jeg tvivler paa, at det kan det. — Det er den ene Betragtning, som vækker Tvivl hos mig; den anden er Hensynet til Bestemmelsen i § 12, om at Fæstestederne, naar Fæsteren ikke inden en vis lovbestemt Frist erklærer at ville modtage Selveie,

da i sin Tid skulle stilles til Auction. Der ved troer jeg nemlig, at der kan opstaae væsentlige Spørgsmaal med Hensyn til Fæsternes Ret paa hiint Gods, navnlig, da det ikke blot er en sædvansmæssig Ret, men der er en udtrykkelig Bestemmelse i Donators Testamente for, at til de fæsteledige Steder skulle den afdøde Fæsters Søner være de nærmeste, hvilket ogsaa bestandig er blevet overholdt, hvor Steder vare virkelig fæsteledige og hvor der var Søner, som kunde overtage dem.

Jeg troer altsaa, at der er Vanskeligheder tilstede, og at det af Hensyn til disse Vanskeligheder vilde være rettest at opgave at faae en Bestemmelse for Sorø Akademies Gods ind i denne Lov, men derimod see at tilveiebringe et Lovudkast, hvor jo alt det Almindelige kan tages fra denne Lov, men hvor der tillige tages Hensyn til de særlige Forhold, idet jeg ogsaa tvivler om, at, om der end stilles Endringsforslag i saa Henseende til tredie Behandling, denne Sag vil kunne finde en tilstrækkelig moden Afgjørelse. Deril kommer, at der i mine Tanker, for at tilfredsstille Alt, hvad der er billigt, endnu, foruden de stillede Endringsforslag, behøves nogle flere Forandringer i Loven; jeg vil ikke omtale, at der, saaledes som Forholdene nu ere, ikke blot med Hensyn til Sorø Akademies Bestyrelse, men ogsaa med Hensyn til dets særegne Formue, nødvendigviis til de Forandringer, der ere foreslaaede i § 10, maae komme andre Forandringer i §§ 8, 9 og 11, hvorved ogsaa i disse Paragrapher deels Sorø Akademies Klasse nævnes ved Siden af Statskassen, deels Culusministeriet nævnes ved Siden af Finantsministeriet; det er imidlertid en mindre væsentlig Sag, men der er et andet Punkt, som jeg troer er af større Vigtighed, skøndt det vel ikke angaaer mange Eiendomme eller mange Individuer. Uagtet nemlig Universitetets Gods i det Hele er overgaaet til Arvesætte, er der dog der endnu noget Livsfæstegods tilbage; der er, hvis jeg ikke feiler, 5 Fæstegaarde tilbage, og jeg maa antage, efter den hele Sammenhæng af det Grundlag, hvorpaa dette Lovudkast er bygget, at Udvidelsen maatte see ikke alene til Sorø Akademies Gods, men ogsaa til denne lille tilbageværende Deel af Univer-